

ממי ידועותה הערביים בערביינים, היה השיעור החשוב הראשון שי קיבלו בנינום זה.

ההוגים שלכם ושלנו

ב איחור הרגיל של קרוב לשעה — דבר בלתי נמנע באיטליה בשעות הבוקר — התחיל מושב היום השני ודוכן-הנאומים הועמד לרשות הישראלים והערבים. ראשון הופיע צמד שחום ומשופם: שני הנציגים של מיפלגת הבעת העיראקית. האחד קרא את נאומו בערבית, השני קרא את התרגום האנגלי. צורה מטופשת זו של הגשת נאום תאמה את תוכנו. היתה זו חזרה שיגרתית על סיסמות-התעמולה של "חזית הסירוב הערבית".

אחריו בא תורו של אורי אבנרי, כדובר ראשון של המישלחת הישראלית. הוא הציג את חברי המישלחת — נתן ילין-מור, אליעזר פילר וד"ר אמיל תומא. ותיאר את עברם במאבק למען השלום. בין השאר הזכיר את המינסטר העברי משנת 1957, בעריכת אבנרי וילין-מור, שקבע את הצורך בהקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת-עזה, לצד ישראל. הוא גם הזכיר כי העולם הזה דוגל ברעיון המדינה הפלסטינית מאז 1950 — ותק שמעטים מאד מבין המשתתפים הערביים והאירופיים יכולים להשתוות לו.

לדבריו, עומד המלחב עתה בפני הברירה בין שלוש אפשרויות: הסדר-חלקי מצריי-ישראלי, שייבא למרחב כמה שנים של שלווה, אך יקפיא את המצב וימנע כל פיתרון אמיתי של הסיכסוך. בגלל ההתעלמות מן הבעייה הפלסטינית. "מידחמה חדשה, שבה יוחרגו אלפי צעירים שלכם ושלנו, ללא כל תועלת, ללא כל פיתרון, כשהמרוויחים היחידים יהיו סוחריה-הנשק".

שיקבלו בצורה זו כחזרה את הדולרים שהם משלמים תמורת הנשק. שלום ישראל-פלסטיני, על בסיס הכרה ההדדית בזכויות הלאומיות של שני העמים, והקמת מדינה פלסטינית חופשית וריבונית בצד ישראל החופשית והריבונית. כאן קרא אבנרי במלואם את 13 העקרונות של המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני, שקמה לא מכבר (העולם הזה 1971) בעניין גבולות המדינה. פיתרון בעיית ירושלים ובעיית הפליטים, סידורי-הביטחון וההשתלבות בארגון מרחבי. הדברים נתקבלו בתסקמה בולטת.

"כוחנו בישראל יכול היה לגדול פי-כמה", אמר בפנותו אל הנציגים הפלסטיניים שישבו באולם, ושהקשיבו בדומייה. "אילו היה קיים שיתוף-פעולה הדוק וישיב בין שוחררי-השלום הישראליים והערביים. יש שיתוף-פעולה אוטומטי בין הלאומנים משני הצדדים, בין פצצה ופעולת-הגמול, בין נאום קיצוני ערבי ונאום קיצוני ישראלי. עיזרו לנו לשכנע את דעת-הקהל הישראלית שיש כמים איתן די שדום, ואנו נעזור לכם לשכנע בכך את דעת-הקהל הפלסטינית!"

כשסיים, היו הנציגים הערביים בין מוחאיי-הכפיים, כשם שהישתאלים מחאו כפיים לנאומים הערביים המתונים.

הזמנה למריכול

ה נואם הכא היה נעים אל-אשהב, בן חברון, איש המיפלגה הקומוניסטית הירדנית. אדם שישב בבתי-הסוחר של ירדן, ישראל וכמה ארצות אחרות. הוא חזר על הקו המוסקבאי: הקמת מדינה פלסטינית, הבטחת קיומה של ישראל בגבולות ה-4 ביוני, כינוס ועידת-ז'נבה, "אחרי הכנות מחאימות".

אחריו בא צמד קריווי נוסף: המישלחת הלובית. גבר כושני ענק, בחליפה מהודרת, אמר כמה מישפטים בערבית, ולאחר-מכן ניצב על הדוכן כפסל דומם, או כמו סטאטיסט בהצגה של אידה. לידו ישב בחור צעיר, וקרא את נוסח הנאום באיטלקית. התוכן: איומים סתומים נגד מצריים, וגינאי חריף של כל הסדר. "כל מי שישתף פעולה עם ההסדר יישא בתוצאות!" איים. הוא גם הציג הצעה מקורית: כל היהודים שעלו מלב לישראל מוזמנים לחזור הביתה, ויהנו ממלוא השוויון בממלכתו של מועמר קדאפי.

יותר קשה היה תפקידה של הקומוניסטית העיראקית, אשה נאה, שניסתה לעשות את הבלתי-אפשרי: ליישב את הקו הסובייטי המתון עם הקו העיראקי הקיצוני. התוצאה: בליל של סיסמות, בלי תוכן מעשי. היה ברור רק שהיא מתנגדת שווה ל-ציונים שוחררי-התפשטות וריאקציונרים ערביים, "העוזרים לאמריקאים, לפלג את אמתה הערבי". לאחר-מכן היה נאומו של הנואם המצרי, איש תנועת-השלום העולמית, כמו משבירוח רענן. הוא, וכמהו הנואם המארוקאי שבא אחריו, שמו את הדגש בתוקף על הצורך בשלום, שבו תובטח זכותה של ישראל לקיום ולביטחון, בצד המדינה הפלסטינית שתקום. באווירה רגועה זו קם הדובר הישראלי השני, נתן ילין-מור, והציג את עצמו כטרויסט-לשעבר. כבעל-ניסיון קבע, כי במאבק מוויזן נועד למעשי-אלימות רק תפקיד מצומצם, וחשובים יותר האמצעים המדיניים. לכן הציג הפלסטינים הצעה מעניינת: שיכריזו על הפסקת פעולות-הטרור לתקופה קבועה, כדי להניח לאזרחי ישראל לדון בשקט על הדרכים לפיתרון הבעייה הפלסטינית.

וילין-מור הזכיר את אדיהו בית-יצורי ואדיהו חכים, הסביר את הי מניעים לרצח הזרד מוויזן כנציג האימפריאליזם במרחב, וטען כי מעי שה זה נועד בין השאר לשמש כמים למאבק יהודי-ערבי משותף נגד השידטון הזר, "אני מציע לחזור לרוח זו!" הציג לערבים.

הנציג האלג'ירי, שליח מיפלגת-השילטון (פל"ר), גרם לאפתעה אצל הישראלים. הוא דיבר בנימה מתונה בולטת, לא אמר אף מילה רעה אחת על ישראל, קרא ל"ריאליזם" כדי לפתור את הבעייה.

כפי שנסתבר בכירורים פרטיים, זהו הקו החדש של אנג'יריה.

הציונות של אש"ף

ה כד ציפו בדריכות לנאומו של נציג אש"ף. מה יאמר האיש של יאסר עראפאת, שבא במייוחד מביירות?

סעיד אבו-עמאר הקדיש את החלק הראשון של נאומו לסקירה היסטורית. הוא שלל את הדרך שבה ישראל, תיאר את העוול שנגרם לעם הפלסטיני על-ידי אומות העולם, למרות שנתן כה הרבה לתרבות האנושית. היה זה העתק נאמן של נאום ציוני קלאסי מן הימים ההם, עד כי היה נדמה לרגעים כאילו אימצה לעצמה התנועה הפלסטינית את כל הסיגנון הציוני של תקופת בן-גוריון.

אולם בחלק השני של הנאום, כשדיבר על ההווה, השתנה הסיגנון לגמרי. הניסוחים היו זהירים. "אנחנו מחיבים את כל היוזמות הכנות להשגת השלום... אולם יש לנו ספקות כבדים לגבי היוזמות האמריקאיות המתנהלות כעת. העוללות לפלג את הכוחות הלאומיים הערביים.

...איננו סבורים כי יש תועלת בוועידת-ז'נבה, אם תתבסס על החלטות מועצת הביטחון 242 ו-338, המדברות על עמנו כעל ציבור של פליטים..."

"אש"ף דפי קיבב חזמנה לוועידת-ז'נבה. עד כן מוקדם מדי לדון על עמדתנו כדפי הוועידה, אם תשוגר אלינו חזמנה כזאת, ידונו המומי דות שלנו אם לקבלה, ועל איזה כמים..."

כאלם ישבו כמה ממעלי האונייים המאומנות ביותר לפיענוח הודעות ערביות — מומחים איטלקיים, צרפתיים, בריטיים, סובייטיים וערביים. הם הבינו בנקל את משמעות ההצהרה: "אש"ף רוצה בהזמנה לז'נבה, ותשתתף בה, בתנאי שהיא תכלול הכרה בקיומו הלאומי של העם הפלסטיני.

האונייים התחדדו עוד יותר כאשר אמר אבו-עמאר כי אירגונו דיי רש, "פנינו כד הכוחות הישראליים מן השטחים שנכבשו ביוני 1967."

(המחז' בעמוד 24)

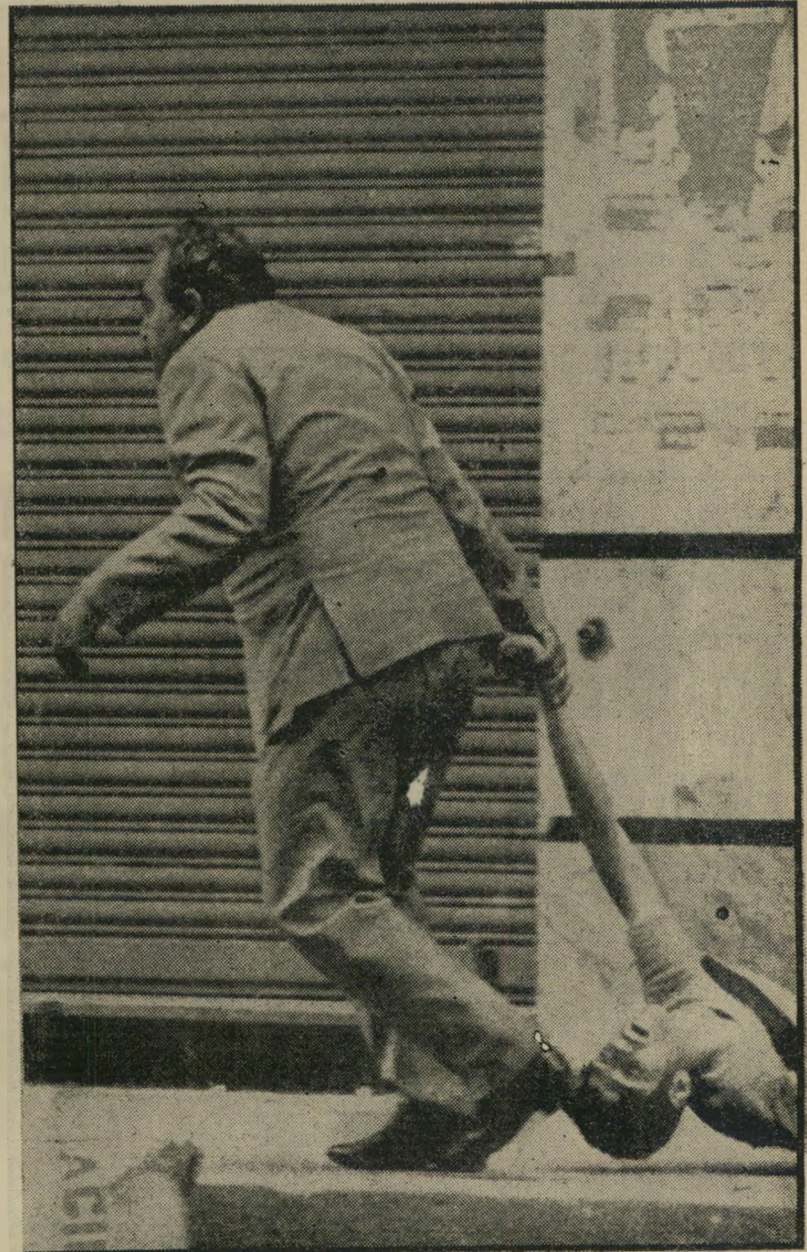
* העולם הזה ימסור על כך דו"ח מפורט בגליון הבא.

בינתיים, כמקובל בוועידות כאלה, ריחרחו אנשי שני הצדדים. הישראלים הת- עניינו: האם יבואו אנשי אש"ף, ומי מהם? אילו ארצות ערביות תהיינה מיוצגות? האם יבואו ערבים מוכרים, שעימם כבר נוצרו בעבר יחסים אישיים, או אנשים חדשים, שעימם אין עדיין יחסים של אמון אישי? מיהו פלוני, האיש הגבוה בעל השפם הגדול? מי זה האיש הרשום ברשימה כנציג עיראק — איש הבעת? קומוניסט? קל היה להבחין בסימני-סקרנות דומים בצד השני. מי הם ארבעה האנשים שבאו מישראל? מה ידוע עליהם? מה מעמדם הציבורי? אילו עמדות נקטו בעבר לגבי שאלת פלסטין, שאלת השטחים, וכו'?

והיו שאלות שעניינו את שני הצדדים כאחד: האם יבוא איש מן הוואתיקאן, ומי הוא יהיה? מדוע התאחר הנציג הסובייטי, איגור בלאייף, מומחה בכיר לענייני המיזרח-התיכון, הידוע לכולם? מי בא מצרפת ומבריטניה? האם יגיע השליח הסו- ציאליסטי הפורטוגלי, שהבטיח לבוא, למרות פרישת מיפלגתו באותו יום עצמו מן השילטון בליסבון?

במשך שעות היום, התבהרה בהדרגה התמונה. היא היתה מרשימה למדי, אך היו כלולים בה גם כמה סימני-שאלה.

הבשורה העיקרית היתה שהגיעה מישלחת גדולה של אש"ף, ישר

ביירות: מוסלמי גורד ברחוב גופת בנו ההרוג

מבירות, בראשה עמד איש רחמי-מדות, סטיב אבו-עמאר, שזוהה כאיש המחלקה המדינית ומקורב ליאסר עראפאת. במיסדרונות נרף אה גם פלסטיני ככיר אחר, עבדאללה חוויני, שהיה חשוב של אש"ף באירופה.

(במטוס קראו הישראלים בידעות אחרונות את הראיון שהעניק אבו-יאד, סגנו של עראפאת ואיש-מיבצעים, לעיתון בריטי, בו הודיע על נכונות אש"ף להכיר בישראל, תמורת הכרה ישראלית באש"ף.) גם ממדינות-ערב אחרות הגיעו מישלחות מרשימות. הופעת מישלחות רישמיות מעיראק ומלב עוררה דאגה מסויימת — מה לשתי מדינות אלה, המתנגדות לכל הסדר, בוועידה למען השלום?

בסך הכל הגיעו 16 אישים ערביים מתשע ארצות. אולם איש אחד לא הגיע — ועורר בכך תשומת-לב כללית ומודאגת. היה זה האלד מוחיא-אלי-דין, יוזם ועידת-בולוניה, "הרביסון האדום" מתקופת המהפכה המצרית.

היתה לאי-הופעתו סיבה רשמית. במיפלגת-השילטון המצרית נערכות עתה בחירות. אולם הכל הבינו כי יש סיבה עמוקה יותר להיעדרו של איש נהדר זה: התזווה הימנית הקיצונית במצרים עצמה.

המאורעות בתוך מצריים, שרק היום קרושים מהם הגיעו לישראל, מהווים עתה עובדה מרכזית בהתפתחות המצב בעולם הערבי. הם הטינו צל ארוך על פגישת-ירומא. המידע על כך, שנמסר לישראלים